

XAVIER BOSCH, director
TONI CRUANYES, director adjunt

SALVADOR COT, DAVID GONZÁLEZ,
LLUÍS MARTÍNEZ, JOSEP PLAYÀ, subdirectors

SECCIONS: JOAN ARMENGOL [Economia]; IGNAZI
ARAGAY, ANDREU GOMILA [Cultura i Espectacles];
ALBERT BALANZÀ [Política]; TONI BROSA [Esports];

MANEL CASTILLA [Disseny]; SANTI GONZÁLEZ [Món];
PEPA MASÓ [Societat i Barcelona]; ÒSCAR
MONTFERRER [Comunicació]; ALBERT PLA [Edició];
CARLES PRATS [Opinió]; MONTSERRAT RIUS
[Documentació]; ROBERT RAMOS [Fotografia]
Delegada a Madrid: MONTSE OLIVA
AVUI.CAT: SANTI MAYOR FARGUELL

VICENT SANCHIS, president del Consell Editorial

REDACCIÓ I SEU SOCIAL:
Enric Granados, 84 - 08008 Barcelona
DELEGACIÓ A MADRID:
Carrera de San Jerónimo, 15-17 - 28014 Madrid
Tel.: 91 454 72 66 - Adreça electrònica: madrid@avui.cat
CENTRALETA Tel.: 93 316 39 00 - Fax: 93 316 39 36
DISTRIBUCIÓ Tel.: 93 316 39 16 - Fax: 93 316 39 15
ADREÇA INTERNET: http://www.avui.cat
SERVEI D'ATENCIÓ AL CLIENT Tel.: 902 884 252 - Fax: 93 316 39 15

SUBSCRIPCIONS: DYRSA Pere IV, 467 Barcelona. Tel.: 902 884 252
PUBLICITAT: PUBLIPRESS MEDIA, SA. www.publipressmedia.com. Tel.: 902 17 85 85
Barcelona: Diagonal, 475 - 08036. Tel.: 93 344 30 00; Madrid: María de Molina, 54, 4a - 28006. Tel.: 91 515 91 00;
Girona: Ctra. Barcelona, 12-14, 1r 6a - 17001. Tel.: 97 241 69 38; País Basc: Iruña, 1, entresòl esquerra - 48014.
Bilbao. Tel.: 94 475 54 25; País Valencià: Isabel la Catòlica, 8, despatx 14 - 46004. València Tel.: 96 353 06 20;
Andalusia: Edifici Cristina. c/ Almirante Lobo, 2, 4t esquerra - 41001. Sevilla. Tel.: 95 450 21 85.
IMPRESSIÓ: Gráficas de Prensa Diaria. DL: B20.249-1976 DIFUSIÓ CONTROLADA PER L'OJD. A efectes del que preveu l'article
32.1, paràgraf segon de la LPI, Corporació Catalana de Comunicació SL, s'oposa expressament a la utilització de qualsevol contingut d'aquest diari amb la finalitat
de fer ressenyes o revistes de premsa amb fins comercials (press-clipping) sense comptar amb l'autorització prèvia de Corporació Catalana de Comunicació SL.

Marta Pessarrodona

Esriptora i traductora

Memòria i història

No sé si James Joyce va escriure que la memòria és intel·ligència o a la l'inrevés. Ni recordo on ho vaig llegir, però els asseguro que és cert. En qualsevol cas, i com es comprendrà, és un pensament que m'ha vingut a la memòria arran de l'aprovació de la llei de la memòria històrica, que celebro. Com tot, segurament podia ser millor, la llei, però més val que existeixi. Amb els anys, acabem adquirint un cert pragmatisme, per més que ens dediquem a la lírica.

CURIOSAMENT, LA LLEI APROVADA m'ha coincidit amb la lectura d'una magnífica entrevista a Avishai Margalit, un dels periodistes-assagistes actuals que més valoro, autor d'un llibre bàsic per a mi, *The Ethics of Memory*, títol que no crec que calgui traduir (l'obra sí que cal traduir-la, que consti). Em refereixo a l'entrevista de Giancarlo Bosetti *Els límits de la memòria*, publicada a la revista *Via* (pàgines 167-9), del Centre d'Estudis Jordi Pujol (un "memorioso", el Molt Honorable, com podria escriure Borges). També m'ha coincidit amb el dotzè aniversari de l'assassinat de Yitzhak Rabin, el primer israelià, davant de l'ajuntament de Tel Aviv. Avui, la plaça davant de la casa de la vila d'aquella ciutat que sembla més Manhattan que no pas una població del Pròxim Orient, porta el seu nom. La polèmica israeliana actual és si es pot permetre que el fill de l'assassí de Rabin rebí la circumcisió a la presó on està engarjolat el seu pare i ja poca gent recorda que el Margalit periodista per poc malmet la carrera política de Rabin, quan va posar en evidència un compte bancari de Leah Rabin, la seva muller, als Estats Units. De tota manera, Leah Rabin, ja traspasada el 2000, quan amb el temps li calia parlar al públic, va triar Avishai Margalit com a entrevistador. És a dir, va administrar molt bé la seva memòria i es va posar en mans d'una persona molt competent. Coses que vaig recordar molt bé quan, fa pocs anys, vaig llegir un poema en la meua llengua davant del monòlit que commemora el funest assassinat. El públic tenia la versió anglesa del meu poema, que es titula *El fossar de la Pedrera*. ¿Els sona l'indret barceloní, tan bellament creat per l'arquitecta Beth Galí?

“No puc deixar de pensar, escombrant cap a casa, que l'amnèsia històrica que hem patit, ha perjudicat greument l'art, encara que sembli un comentari de peu de banc. Quants poemes, quantes novel·les no ens hem perdut per culpa de no saber?”

S. SOMEKAWA

A L'ENTREVISTA ESMENTADA, Margalit ens recorda coses fonamentals, com que res pot tenir valor de debò i ser íntim sense un coneixement del passat. Encara més, ens adverteix sobre l'error d'una política de l'oblit, aquella que no sols ens va fer practicar el "defuntiño", sinó també la Transició. Segurament, segueixo amb Margalit, perquè les comunitats haurien de tractar el passat conjuntament per tal d'evitar l'irredemptisme futur, mentre també ens recorda que una cosa és l'amnistia i una altra l'amnèsia. Per damunt de tot, ens convida a perdonar, que és no actuar segons el passat. Una lliçó que, avui mateix, em sembla bàsica.

A CASA, DIGUEM, TAMBÉ AQUESTA LLEI APROVADA m'ha coincidit amb la lectura d'un llibre escruixidor i magnífic. Em refereixo a *Delators. La justícia de Franco* (L'Esfera dels Llibres), del periodista Enric Canals, amb un pròleg impagable i internacionalista de Gabriel Cardona. No faré allò que tan nerviós fa posar a un amic meu: fer una ressenya d'un llibre encoberta, en una secció com aquesta, de diàleg, d'opinió. El recomano, però, com he recomanat aquest any –i ho segueixo fent– *El silenci de les campanes. La persecució religiosa durant la Guerra Civil*, de l'historiador Jordi Albertí. Totes dues obres ataquen l'amnèsia i, potser, ens conviden a perdonar.

TOT AMB TOT, NO PUC DEIXAR DE PENSAR, escombrant cap a casa, que l'amnèsia històrica que hem patit, ha perjudicat greument l'art, encara que sembli un comentari de peu de banc. Quants poemes, quantes novel·les no ens hem perdut per culpa de no saber? I és que la memòria, que crec que és més que història, també és sentiment, una eina bàsica per a la creació. En definitiva, i els eventuals lectors em donaran la raó, el llibre de Canals és una mena de carta al pare, un "delatat", com recordava molt bé Miquel Calçada en la presentació del llibre de fa uns dies. Una carta, al pare o a la mare, que en un moment donat tots acabem escrivint, tant si som periodistes com poetes, i no cal dir els novel·listes. Segurament perquè volem perdonar, però no oblidar.

DE FIL DE VINT

A Madrid, en metro

Isabel-Clara Simó

Jordi Pujol està preocupat pels taxistes de Madrid. Diu que si et senten parlar en català són capaços de fúmer-te fora del taxi. Els negres d'Atlanta no podien ocupar més que la part de darrere dels autobusos públics, si no, els foragitaven; a Lima, fa quatre dies, els vàters públics eren dobles, però no sols per a homes i per a dones, sinó per a "indios" i per a "blancos". I em consta que hi ha alguns actors i actrius que dediquen bona part de la seva vida a treure's de sobre l'accent català, perquè, si en tenen, només els deixen fer papers còmics.

Que et tractin com a inferior és desagradable. Però és molt pitjor si t'ho creus, que ets inferior.

A mi em preocupen més els taxistes de Barcelona, i els mestres de Reus, i els estanques de Figueres, i els cambrers de Vilanova, i els crítics dels diaris d'aquí i els metges dels ambulatoris. Trobo molt més preocupant que hi hagi una part del país anticatalana, disposada fins i tot a fundar partits polítics contra Catalunya. Em preocupa que canviem de llengua de seguida que algú insinua que potser, entre cent persones, hi ha algú que no ens entén del tot. Em preocupa que, si vols veure cinema en català, tant a les sales com a casa, amb els DVD, hakis de seguir una odissea, sovint infructuosa. Em preocupa molt més que responsables polítics demanin explicacions perquè usem la llengua pròpia de Catalunya, però mai si usem la llengua que no ens és pròpia. Em preocupa passar-me la vida autodefensant-me. Aguantant com a normal que uns periodistes analfabets de Frankfurt condicionin el comportament de tot un país. ¿Els taxistes de Madrid? Doncs, mira, vés-hi en metro.

DES DEL MOLÍ

Un majordom a la teva vida

Maria de la Pau Janer

Tens la vida una mica desorganitzada o, simplement, s'ha convertit en un caos? Has d'anar i venir, fer viatges, portar una agenda d'ensurt, i tens uns horaris complicats. No saps com sortir-te'n per

evitar que ca teva sigui un exemple de desordre i mala organització. És senzill: posa un majordom a la teva vida. Tornen a estar de moda. La demanda de majordoms és enorme arreu del món. Deu ser agradable tenir algú disponible per elegir un bon vi, reconèixer una antiguitat autèntica, i parlar d'òpera, història i literatura. Està bé que algú de confiança acompanyi els teus fills al col·legi, organitzi les feines de casa, o s'ocupi de la teva mascota.

El problema és on encabir el majordom. Als pisos de quaranta metres quadrats on actualment viuen moltes famílies, no hi ha espai per un senyor seriós i servicial, encara que sigui un expert en vins i tengui una pronúncia perfecta. Amb els sous *mileuristes* qui pot pagar el sou de cinquanta mil euros anuals, més les corresponents primes, que pot arribar a cobrar un majordom? Els nou rics tenen majordom. Com que simbolitzen

la classe, els qui no en tenen gaire s'hi entusiasmen. El vicepresident del Col·legi Professional de Majordoms assegura que, en aquests moments, hi ha dos milions de majordoms que fan feina. La demanda és tan alta que fàcilment es multiplicaria el nombre de places disponibles. És a dir, la feina de majordom té futur. El món és ple de persones que han fet diners amb rapidesa i que voldrien algú que els ajudàs a ser més educats.

Potser els joves que no tenen feina s'ho haurien de plantejar. Antigament, el majordom era un important funcionari de la corona que tenia la funció d'ocupar-se de la bodega. Amb el pas del temps, les seves responsabilitats anaren ampliant-se. Hi ha músics de rock, futbolistes, milionaris russos que cerquen desesperadament un majordom que solucioni les seves vides. Nosaltres no som d'eixe món.